

Amsterdam University of Applied Sciences

Linking theory and practice

teacher research in history and geography classrooms

Admiraal, Wilfried; Buijs, Maartje; Claessens, Wout; Honing, Terence; Karkdijk, Jan

DOI

[10.1080/09650792.2016.1152904](https://doi.org/10.1080/09650792.2016.1152904)

Publication date

2016

Document Version

Final published version

Published in

Educational Action Research

License

CC BY-NC-ND

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Admiraal, W., Buijs, M., Claessens, W., Honing, T., & Karkdijk, J. (2016). Linking theory and practice: teacher research in history and geography classrooms. *Educational Action Research, 25*(2), 316-331. <https://doi.org/10.1080/09650792.2016.1152904>

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <https://www.amsterdamuas.com/library/contact/questions>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Amsterdam University of Applied Sciences

Een exploratie van differentiatievormen binnen beroepsgerichte lessen Techniek & Vakmanschap

Vennix, J.; Doppenberg, J.J.; Beijaard, D.

Published in:
Onderwijs Research Dagen 2016

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Vennix, J., Doppenberg, J. J., & Beijaard, D. (2016). Een exploratie van differentiatievormen binnen beroepsgerichte lessen Techniek & Vakmanschap. In *Onderwijs Research Dagen 2016* Rotterdam.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please contact the library: <http://www.hva.nl/bibliotheek/contact/contactformulier/contact.html>, or send a letter to: University Library (Library of the University of Amsterdam and Amsterdam University of Applied Sciences), Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Symposium:

De opbrengsten van professionele leergemeenschappen in relatie tot inhoud en organisatievorm

Aanleiding/doelstelling

Mede onder invloed van de overheid zijn er de afgelopen jaren diverse typen PLG's ontwikkeld. In dit symposium volgen we de definitie van een PLG zoals beschreven door Stoll en collega's (Stoll, et al. 2006), namelijk een groep mensen "sharing and critically interrogating their practice in an ongoing, reflective, collaborative, inclusive, learning-oriented, growth-promoting way; operating as a collective enterprise" (Stoll, et al., 2006, p. 223). Verondersteld wordt dat PLG's bijdragen aan zowel de professionele ontwikkeling van PLG-deelnemers (docenten) als schoolontwikkeling. In de praktijk variëren PLG's in inhoud (bijv. focus, thema) en organisatievorm (bijv. setting, samenstelling).

Ondanks dat in de onderwijspraktijk een grote diversiteit aan typen PLG's bestaan, richt onderzoek zich veelal op één specifieke case; één type PLG met een specifiek inhoud en een specifieke organisatievorm (Doppenberg, 2012), het geen beperkt inzicht oplevert (Borko, et al., 2010). Omdat de PLG's in de praktijk gefragmenteerd worden onderzocht is onduidelijk hoe de inhoud en organisatie gerelateerd kunnen worden aan de opbrengsten van verschillende typen PLG's (Doppenberg, 2012).

Het doel van dit symposium is derhalve om van de opbrengsten van diverse in de praktijk te onderscheiden typen PLG's in kaart te brengen en tevens een dieper inzicht te verkrijgen in de werkzame principes welke ten grondslag liggen aan de relatie tussen enerzijds de opbrengsten en anderzijds de organisatie en inhoud van PLG's.

Overzicht presentaties en structuur van de sessie

Dit symposium bestaat uit vier paperpresentaties, waarbij in elke presentatie wordt ingegaan op de opbrengsten, inhoud, en organisatie van één of meerdere typen PLG's. Tijdens het symposium wordt een korte inleiding over het concept PLG gevolgd door 4 paperpresentaties. Vervolgens reageert de discussiant op de papers en snijdt deze enkele thema's aan voor discussie met het publiek.

De eerste presentatie richt zich – middels observaties en een vragenlijst - op de in de praktijk waarneembare opbrengsten van een boven-schoolse PLG waarbinnen diverse bèta-docenten uit het vo zich professionaliseren in het ontwikkelen van een onderzoekende leeromgeving.

De tweede presentatie, onderzocht met interviews en participerende observaties de opbrengsten van een PLG voor een team in het Hoger Onderwijs dat zich richt op het begeleiden van beginnende docenten.

In de derde presentatie zijn de opbrengsten m.b.t. de begeleiding van startende leraren voor de deelnemers van een PLG onderzocht middels retrospectieve interviews, observaties, vragenlijst en document-analyse.

De vierde presentatie richt zich middels interviews en logboeken op de opbrengsten m.b.t. professionele ontwikkeling en schoolontwikkeling van PLG-deelnemers uit verschillende bovenschools georganiseerde PLG's.

Wetenschappelijke betekenis

Dit symposium belicht de opbrengsten van verschillende typen PLG's en geeft meer inzicht in de relatie tussen de opbrengsten, organisatie en inhoud van PLG's. De werkzame principes die daaruit voortkomen dragen bij aan theorievorming over PLG's en kansen voor de praktijk.

9. Referenties

Doppenberg, J.J. (2012). *Collaborative teacher learning: settings, foci and powerful moments*. [dissertatie] Eindhoven: Technische Universiteit Eindhoven.

Stoll, L.R., Bolam, A., McMahon, M, Wallace, M, Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of Educational Change*, 7 (4), 221-258.

Borko, H., Jacobs J., & Koellner, K. (2010). Contemporary approaches to teacher professional development. In P. Peterson, E. Baker, & B. McGaw (Eds.), *International Encyclopedia of Education*, Vol 7 (p. 548-556). Oxford, England: Elsevier.

Presentatie 1:

Onderzoekende leeromgevingen als opbrengst van een school- en vakoverstijgende PLG

Slechts een kwart van de Nederlandse leerlingen vindt het onderwijsaanbod uitdagend. Het ontbreken van een uitdagende leeromgeving is vooral een groot probleem binnen het domein van de bètavakken (Segers & Hoogeveen, 2012). Daarom is het belangrijk dat deze groep docenten inzicht verkrijgt in de wijze waarop zij een uitdagende leeromgeving kunnen ontwikkelen en aanbieden.

Binnen de gepresteerde PLG worden 11 bèta-docenten van verschillende voortgezet onderwijs scholen gedurende drie schooljaren geprofessionaliseerd in het ontwerpen en aanbieden van uitdagende leeromgevingen. Per schooljaar vinden er 8 á 10 PLG-bijeenkomsten plaats. Hoewel er bij een PLG vanuit wordt gegaan dat docenten met en van elkaar leren, is dit in praktijk geen vanzelfsprekend proces (Horn & Little, 2010). Daarom wordt enerzijds onderzocht hoe de groep van docenten zich ontwikkelt als PLG en anderzijds wat de opbrengsten van de PLG voor de onderwijspraktijk zijn.

Om inzicht te verkrijgen in de wijze waarop de groep docenten zich ontwikkelt richting een PLG zijn er gegevens verzameld door middel van een logboek waarin de onderzoekers/begeleiders verslag hebben gedaan van hun observaties. In het logboek zijn per bijeenkomst de doelen, activiteiten, samenwerking en opbrengsten gerapporteerd. Van de verschillende logboeken is halfjaarlijks een samenvattende procesbeschrijving geschreven waarbij onderscheid is gemaakt naar drie ontwikkellijnen: 1) betekenisgeving aan onderzoekend leren, 2) ontwerpen van onderwijs en 3) ontwikkeling van de PLG.

Om inzicht te verkrijgen in de opbrengsten voor de onderwijspraktijk van de docenten worden er jaarlijks lessen in de praktijk geobserveerd, lesvoorbereidings- en evaluatieformulieren van docenten verzameld en worden er vragenlijsten bij docenten en leerlingen afgenomen over de gepercipieerde leeromgeving. Voor de observatie van de lessen is een instrument ontwikkeld dat inzicht geeft in de didactiek van de docent, onderzoeksactiviteiten en betrokkenheid van leerlingen. De lesvoorbereidings- en evaluatieformulieren zijn afkomstig van de SLO en bieden inzicht in de ontwikkelde en uitgevoerde les van een docent. De vragenlijst over de gepercipieerde leeromgeving is gebaseerd op bestaande en gevalideerde vragenlijsten; QIB, SLEI en WIHIQ en CLESS (Fraser, 1998). De vragenlijst wordt jaarlijks door elke docent en door 2 van zijn klassen ingevuld.

De gegevensverzameling vindt plaats gedurende de schooljaren van 2014 t/m 2017. De gepresenteerde resultaten hebben daarom betrekking op de eerste anderhalf jaar van de PLG. Eerste resultaten laten zien dat de groep docenten het eerste schooljaar nodig had om te wennen aan de werkwijze van de PLG (reflectieve dialoog, initiatief nemen). Verder laten resultaten zien dat de door docenten ontwikkelde en aangeboden lessen in grote mate verschillen in openheid van de onderzoeksopdrachten.

Het onderzoek is relevant omdat het de ontwikkelingen van een PLG over drie jaar in kaart brengt en deze ontwikkeling vanuit verschillende perspectieven benadert.

Referenties

- Horn, I. S., & Little, J. W. (2010). Attending to problem of practice: routines and resources for professional learning in teachers' workplace interactions. *American Educational Research Journal*, 47, 181-217.
- Fraser, B.J. (1998). Classroom environment instruments: development, validity and applications. *Learning Environments Research* 1, 7-33.

Segers, E. & Hoogeveen, L. (2012). *Programmeringsstudie excellentieonderzoek in primair, voortgezet en hoger onderwijs*. Den Haag: Ministerie van onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

